

ศัพท์นาม

ใช้แทนชื่อนามนามที่ออกชื่อมาแล้ว เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซาก ซึ่งไม่เพราะเหตุ

ศัพท์นาม ๒ ประเภท

๑. ปุริสศัพท์นาม เป็นศัพท์สำหรับใช้แทนชื่อคน สัตว์ ที่ สิ่งของที่ ออกชื่อมาแล้วข้างต้น เพื่อจะไม่ให้เป็นการซ้ำซาก

๒. วิเสสนศัพท์นาม เป็นศัพท์ที่ใช้แทนศัพท์ที่กล่าวมาแล้ว มีลักษณะคล้ายคุณนาม แต่มีวิธีแจกไม่เหมือนคุณนาม เวลาแปลต้องโยคศัพท์นาม นามเข้ามาประกอบ

ปุริสศัพท์นาม

บุรุษ	ศัพท์	ลักษณะการใช้
ประถมบุรุษ บุรุษที่ ๑	ต ศัพท์ เป็น ๓ ลิงค์ I	ใช้แทนชื่อคน สัตว์ สถานที่ สิ่งของที่ ผู้พูดออกชื่อถึง (ท่าน, เธอ, เขา ฯลฯ) WE
มัธยมบุรุษ บุรุษที่ ๒	ตุมห ศัพท์ เป็นปุง.และอิต. YOU	ใช้แทนชื่อคนที่พูดกับเรา (ท่าน, เธอ, เจ้า, สู้, เอ็ง, มึง, พระองค์ ข้าพระองค์ ฯลฯ) YOU
อุตตมบุรุษ บุรุษที่ ๓	อมุห ศัพท์ เป็นปุง.และอิต. HE SHE IT	ใช้แทนชื่อผู้พูดเอง (เรา, ฉัน, ข้า, กู, ผม, กระทบ, ข้าพเจ้า, ข้าพระองค์, หม่อมฉัน ฯลฯ) THEY

ต ศัพท์

๑. ใช้เป็นปริสัพท์พนาม เพื่อแทนคน สัตว์ ที่ สิ่งของที่เราพูดถึงมาแล้ว เพื่อป้องกันความซ้ำซาก แปลว่า ท่าน, เธอ, เขา, มัน, หล่อน เป็นต้น ตามสถานภาพของคน สัตว์ ที่ หรือสิ่งของนั้น ๆ เรียงไว้ตัวเดียว ไม่ต้องมีนามนามกำกับ กล่าวคือ เมื่อนำมาใช้ ไม่ต้องประกอบเข้ากับนามนามที่ตนมุ่งถึง ไม่ต้องแปลว่า “นั้น”

๒. ใช้เป็นวิเศษนศัพท์พนาม ใช้เป็นคำขยายเหมือนคุณนาม แต่มีวิธีแจกไม่เหมือนคุณนาม เอกวจนะ แปลว่า นั้น พหุวจนะ แปลว่า เหล่านั้น เมื่อนำมาใช้ ต้องประกอบเข้ากับนามนามอื่นที่มุ่งถึง โดยให้มีลิงค์ วจนะ วิภัติติ เสมอกัน

ต ศัพท์ (เขา, มั่น) ในปฐิสศัพท์นาม
ต ศัพท์ ใน ปงลิงค์ แจกอย่างนี้

วิภัติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปจมา	โส ลง ลี ปจมา. เอก. แปลง ต เป็น ส เอา อ กับ ลี เป็น โอ = โส อ.เขา	เต ลง โย ปจมา. พหุ. เอา อ กับ โย เป็น เอ = เต อ.เขา ท.
ทุตिया	ตํ ลง อํ ทุตिया. เอก. ลง อํ คง อํ = ตํ นํ ลง อํ ทุตिया.เอก. แปลง ต เป็น น ลง อํ คง อํ ไว้ = นํ ซึ่งเขา สู่เขา ย้งเขา สิ้นเขา ตลอดเขา กะเขา เฉพาเขา	เต ลง โย ทุตिया.พหุ. เอา อ กับ โย เป็น เอ = เต เน ลง โย ทุตिया.พหุ. แปลง ต เป็น น เอา อ กับโย เป็น เอ=เน ซึ่งเขา ท. สู่เขา ท. ย้งเขา ท. สิ้นเขา ท. ตลอดเขา ท. กะเขา ท. เฉพาเขา ท.
ตติยา	เตน ลง นา ตติยา. เอก. เอา อ กับ นา เป็น เอน เตน ด้วยเขา โดยเขา อัน เขา ตามเขา เพราะเขา มีเขา ด้วยทั้งเขา ข้างเขา ทางเขา	เตหิ ลง หิ ตติยา. พหุ. ลง หิ คง หิ ไว้ เอา อ เป็น เอ = เตหิ ด้วยเขา ท. โดยเขา ท. อันเขา ท. ตามเขา ท. เพราะเขา ท. มีเขา ท. ด้วยทั้งเขา ท. ข้างเขา ท. ทางเขา ท.

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
<p>จตุตถิ</p>	<p>ตสฺส ลง ส จตุตถิ. เอก. แปลง ส เป็น สฺส =ตสฺส อสฺส ลง ส จตุตถิ. เอก. แปลง ต เป็น อ แปลง ส เป็น สฺส = อสฺส แก่เขา เพื่อเขา ต่อเขา</p>	<p>เตสฺ ลง นํ จตุตถิ.พหุ. แปลง นํ เป็น สํ เอา อ เป็น เอ =เตสํ เตสํ ลง นํ จตุตถิ. พหุ. แปลง นํ เป็น สํ เอา อ เป็น เอ =เตสํ เนสฺ ลง นํ จตุตถิ. พหุ. แปลง ต เป็น น แปลง นํ เป็น สํ เอา อ เป็น เอ = เนสํ เนสํ ลง นํ จตุตถิ. พหุ. แปลง ต เป็น น แปลง นํ เป็น สํ เอา อ เป็น เอ=เนสํ แก่เขา ท. เพื่อเขา ท. ต่อเขา ท.</p>
<p>ปัลลภมิ</p>	<p>ตสฺมา ลง สฺมา ปัลลภมิ. เอก. ลง สฺมา คง สฺมา = ตสฺมา อสฺมา ลง สฺมา ปัลลภมิ. เอก. แปลง ต เป็น อ ลง สฺมา คง สฺมา = อสฺมา ตมฺหา ลง สฺมา ปัลลภมิ. เอก. แปลง สฺมา เป็น มฺหา =ตมฺหาแต่เขา จาก เขา กว่าเขาเหตุเขา</p>	<p>เตหิ ลง หิ ปัลลภมิ. พหุ. ลง หิ คง หิ ไร่ เอา อ เป็น เอ = เตหิ แต่เขา ท. จากเขา ท. กว่าเขา ท. เหตุเขา ท.</p>

โครงการพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
<p>ฉัญฉี</p>	<p>ตสฺส ลง ส ฉัญฉี.เอก. แปลง ส เป็น สฺส =ตสฺส อสฺส ลง ส ฉัญฉี. เอก. แปลง ต เป็น อ แปลง ส เป็น สฺส = อสฺส แห่งเขา ของเขา เมื่อเขา</p>	<p>เตสฺ ลง นํ ฉัญฉี. พหุ. แปลง นํ เป็น สํ เอา อ เป็น เอ= เตสํ เตสํ ลง นํ ฉัญฉี. พหุ. แปลง นํ เป็น สํ เอา อ เป็น เอ =เตสํ เนสฺ ลง นํ ฉัญฉี. พหุ. แปลง ต เป็น น แปลง นํ เป็น สํ เอา อ เป็น เอ = เนสํ เนสํ ลง นํ ฉัญฉี. พหุ. แปลง ต เป็น น แปลง นํ เป็น สํ เอา อ เป็น เอ = เนสํ แห่งเขา ท. ของเขา ท. เมื่อเขา ท.</p>
<p>สัตตมี</p>	<p>ตสฺมี ลง สฺมี สัตตมี. เอก. ลง สฺมี คง สฺมี = ตสฺมี อสฺมี ลง สฺมี สัตตมี. เอก. แปลง ต เป็น อ ลง สฺมี คง สฺมี = อสฺมี ตมฺหิ ลง สฺมี สัตตมี. เอก. แปลง สฺมี เป็น มฺหิ =ตมฺ หิในเขา ไกล้เขา ที่เขา ครั้นเมื่อเขา ในเพราะเขา เหนือเขา บนเขา ณ เขา</p>	<p>เตสฺ ลง สฺ สัตตมี. พหุ. ลง สฺ คง สฺ เอา อ เป็น เอ = เตสฺ ในเขา ท. ไกล้เขา ท. ที่เขา ท. ครั้นเมื่อเขา ท. ในเพราะเขา ท. เหนือเขา ท. บนเขา ท. ณ เขา ท.</p>

ตัวอย่างการแปล

อาจารย์ มໍ นิจจเมว โอวทติ อนุสาสติ, โส หิ มยหํ วุฑฺฒิ
อาสีสติ ฯ

อ.อาจารย์ ย่อมกล่าวสอน ย่อมตามสอน ซึ่งเรา เนื่องนิตยฺนั้น
เทียว, เพราะว่า อ.ท่าน ย่อมหวัง ซึ่งความเจริญ แก่เรา ฯ

ทดสอบการแต่งประโยค

๑. อ.ภิกษุ รูปหนึ่ง ย่อมเรียน (คณฺหาติ) ซึ่งกรรมจําน ในสำนัก
ของพระศาสดา, อ.เธอ บรรลุแล้ว (ปาปุณฺนิ) ซึ่งพระอรหัต
ในภายหลัง ฯ

๒. อ.ศิษย์ ท. ย่อมถือเอา ซึ่งโอวาท ของอาจารย์,
อ.ความเจริญ (วุฑฺฒิ) ย่อมเกิดขึ้น (อุปฺปชฺชติ) แก่เขา ท. ฯ

๓. อ.เศรษฐี ย่อมให้ (เทติ) ซึ่งก้อนข้าว แก่สุนัข ตัวหนึ่ง ทุก
วัน, อ.มัน ย่อมถึง (ปาปุณฺนาติ) ซึ่งความเจริญ ตามลำดับ ฯ

ทดสอบการแปลบาลี

๑. สามเณโร เทวสิกํ คพฺเภ นิทฺทายติ, อาจารย์ ทณฺฑเทน ตํ
ปฺหฺรติ ฯ

ตอบ.

๒. สตฺถา นิจจํ เอกสฺส ภิกฺขุโน โอวาทํ เทติ (ย่อมให้), โส หิ
ตฺสฺส อรหฺตฺตผลํ ปตฺถเถติ (ย่อมปรารณา) ฯ

ตอบ.